

LA RESPONSABILITAT DE LA JUSTIFICACIÓ DE LES ABSÈNCIES ESCOLARS. EL PAPER PRINCIPAL DELS PARES I RESIDUAL DELS METGES. NOTA DEL CONSELL DE COL·LEGIS DE METGES DE CATALUNYA (CCMC)

(Si el meu fill o filla no pot assistir a classe, com ho justifico?)

L'assistència a classe és un deure dels alumnes pel qual han de vetllar mestres i professors, pares, tutors legals i ells mateixos.

Les absències han de ser degudament documentades i conegudes, tant pels mestres i professors, com pels pares o tutors legals. Han de ser justificades pels pares o tutors legals de la manera que les autoritats educatives estableixin, incloses les absències que són causades per malaltia o indisposició dels alumnes.

Molts pares i mares, a suggeriment dels docents o per iniciativa pròpia, acudeixen a la consulta sol·licitant un informe mèdic que justifiqui la no assistència a classe en una data determinada o la no compareixença a activitats extraescolars per malaltia.

Les consultes d'Atenció Primària (Medicina Familiar i Comunitària i Pediatria) es veuen molt sovint sobrecarregades per demandes a les quals no correspon al metge donar resposta: unes de les més freqüents són els justificants mèdics per acreditar davant del centre educatiu el motiu de l'absència del menor.

Si de la malaltia se'n deriva una atenció mèdica, sempre que ho demanin els pares o tutors legals, s'ha de lliurar el corresponent informe clínic, però cal tenir present que aquest no es pot convertir en obligatori per justificar l'absència dels menors a l'escola.

FONAMENTS:

1. LA RESPONSABILITAT DE JUSTIFICAR LES ABSÈNCIES ESCOLARS ÉS DELS PARES O RESPONSABLES LEGALS

- Segons la legislació vigent, les absències escolars dels menors d'edat només poden ser autoritzades o justificades pels seus tutors legals. Els pares o responsables legals, que són els que exerceixen la pàtria potestat, són els únics responsables de les accions, fins i tot de caràcter penal, dels seus fills menors. Per

tant, els metges d'Atenció Primària no tenen la responsabilitat de justificar faltes escolars, sobretot si no han pogut objectivar la causa objecte de petició.

- És competència dels pares i/o tutors legals la realització d'un informe justificatiu d'aquesta absència escolar.
- Els responsables escolars (mestres, professors, tutors) han d'acceptar la validesa d'aquest informe.

2. EL JUSTIFICANT, AIXÍ COM L'INFORME CLÍNIC, PODEN CONTENIR DADES DE CARÀCTER PERSONAL

- L'actual Llei Orgànica d'Educació 2/2006 de 3 de maig, modificada al seu torn per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa (concretament, la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei Orgànica d'Educació), recorda que els centres docents només poden demanar dades personals del seu alumnat en la mesura en què aquestes siguin necessàries per a l'exercici de la seva funció educativa. Per això, el coneixement d'una patologia, del tractament, dels antecedents clínics o familiars d'un alumne són dades que no pot exigir el centre de cara a la seva educació o orientació, llevat que estigui degudament justificat.
- El dret a la intimitat és especialment estricte pel que fa a la salut, per la qual cosa no s'haurien de sol·licitar informes mèdics ni emmagatzemar aquesta informació sense unes mesures que garanteixin la seva seguretat. Aquests informes poden contenir informació sensible, que no té per què ser coneguda pel centre educatiu.
- Segons la Llei 41/2002, de 14 de novembre, sobre drets del pacient, informació i documentació clínica, tot pacient o usuari té dret a què li siguin facilitats els certificats acreditatius del seu estat de salut, però aquests no s'haurien d'instituir com a document necessari per justificar les seves absències escolars.

3. ELS CASOS RELACIONATS AMB RENDES MÍNIMES I ABSENTISME ESCOLAR DEPENEN FONAMENTALMENT DEL CENTRE ESCOLAR I DELS SERVEIS SOCIALS

- Encara que, en ocasions, el metge hagi de realitzar una valoració al més completa possible del pacient i de les seves circumstàncies, cal circumscriure l'objecte de la valoració a aquelles qüestions que tinguin caràcter mèdic i que es puguin objectivar.

- Les actuacions de detecció de l'absentisme escolar comencen en els centres educatius i, en concret, per part del mestre, professor o tutor que té la competència i la capacitat per requerir directament als pares o tutors legals la justificació de les possibles faltes d'assistència. L'obligació de justificació no pot recaure sobre el metge, sinó que ha de fer-ho directament sobre els pares o tutors. Per tant, de cap manera és exigible estendre l'objecte de valoració mèdica a qüestions de caràcter social, legislatiu o de qualsevol altra índole, aliena a l'acte mèdic.